

DE NIEUWE ZAAKSBEHANDELING - de rechtbanken

André Verburg
seniorrechter inhoudelijk adviseur
rechtbank Midden-Nederland

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

Aanleidingen voor de NZB: Derde evaluatie
Awb (2007) - Kritiek was:

- geen werkelijke oplossing van het geschil en al helemaal niet van het conflict
- geen duidelijkheid over bewijsrechtelijke kwesties
- uniforme aanpak werkt niet; zaaksdifferentiatie is nodig

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

Hoofdpunten NZB

- maatwerk
- snel
- finale geschilbeslechting

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

Focus op de rol van de rechter (I)

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

Focus op de rol van de rechter (II)

- snel op zitting (maand 4 na het instellen van beroep)
- onderliggende conflict
- actief in regierol, maar met ruimte voor partijen
- finale geschilbeslechting
- transparantie over bewijskwesties
- mogelijke wijzen van aanpak en uitkomsten van de zaak
 1. schikking en soms mediation
 2. (informele of formele) bestuurlijke lus of "bewijsopdracht" aan de eisende partij
 3. mondelinge uitspraak.
 4. schriftelijke uitspraak

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

Feitelijke gang van zaken:

- rechter begint met vragen, vooral naar onderliggend conflict
- in gesprek met partijen een keuze voor de aanpak (uitspraak, schikking, mediation, bewijstraject)
- mogelijkheid te zeggen wat nog niet gezegd is
- uitspraak of afspraak

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

De mooiste vragen om zorgen, behoeften en onderliggende belangen duidelijk te krijgen zijn deze twee:

- stel dat u deze zaak wint, wat zou dat voor u betekenen/hoe ziet uw wereld er dan uit?
- stel dat u deze zaak verliest, wat zou dat voor u betekenen/hoe ziet uw wereld er dan uit?

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

Met de antwoorden op deze vragen kun je als rechter twee kanten op:

- meegaan in de beleving en daarop voortborduren als dat perspectief biedt,
- partijen voorhouden dat de verwachting/wens niet haalbaar is.

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

.... En wat is dan de rol van de gemachtigde van de gemeente?

- voorbereiding van de zitting: ook primaire afdeling raadplegen
- mandaat
- Q & A's

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

Wat we beogen:

- van geschil naar conflict
- van conflict naar aanpak
- van aanpak naar beslechting

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

De rol van procedurele rechtvaardigheid:

- Wie van u vindt het belangrijk thuis over een goede computer te beschikken?
- Wie van u heeft daarvoor ook een behoorlijke hoeveelheid geld over als die vervangen moet worden?
- Wie van u weet heel veel van computertechniek?

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

De rol van procedurele rechtvaardigheid:

- ben ik met respect behandeld ("respect")
- mag mijn verhaal er zijn ("voice") en wordt dat in overweging genomen ("due consideration")
- is mij de procedure duidelijk ("explanation").

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

De rol van procedurele rechtvaardigheid:

NZB bedoelt hierop in te spelen -

Na afloop van de zitting of de procedure kunnen partijen zeggen:

- ik ben met respect behandeld door de rechter ("respect"),
- ik kon zeggen wat ik van belang vond en de rechter schonk daar gepaste aandacht aan ("voice" en "due consideration"),
- ik had enige mate van invloed op de wijze waarop de procedure verder ging,
- mij was duidelijk hoe de procedure zou verlopen en wat er in het kader van deze procedure mogelijk was ("explanation"),
- ik had direct (interpersoonlijk) contact met de rechter ("interpersonal contact").

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

De rol van procedurele rechtvaardigheid:

Meest markante uitkomst: ook de gemachtigde van de gemeente is gevoelig voor deze elementen van procedurele rechtvaardigheid!

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

- Heeft de bestuursrechter wel een reëel zelfbeeld?

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

- Heeft de bestuursrechter wel adequate middelen om vooruit te komen?

Nieuwe Zaaksbehandeling (NZB)

- Heeft de bestuursrechter hiermee niet een veel te vol geladen taak?

EINDE

Met plezier verzorgd door
André Verburg
rechtbank Midden-Nederland
